

Algemene Beschouwingen ChristenUnie

15 oktober 2020

Voorzitter,

Daar zitten we dan, achter ons scherm. Digitaal verbonden dankzij de techniek. Maar ondanks de zegen van deze technische mogelijkheden voelt het als verlies om zo de algemene beschouwingen te houden; normaal het hoogtepunt van het politieke jaar.

De hele samenleving ervaart verlies. Verlies van gezondheid, van een bedrijf, van zekerheid, soms van geliefden. Verlies van de vrijheid om anderen te ontmoeten, of dat nu je collega is bij het kopieerapparaat of je familielid op een verjaardag. Deze tijd voelt voor velen als een woestijn. We zoeken met elkaar naar perspectief, verlangen naar een tijd dat elkaar ontmoeten, een arm om elkaar heenslaan weer normaal is. En die komt!

Daarbij is de vraag of we echt terug willen naar het oude leven. Willen we weer zo veel vliegen, in de file staan of onze agenda's vol proppen? Want ergens voelen we wel dat we niet terug moeten willen naar de 24/7 economie waar velen burn-out van raakten, naar de groeiende ongelijkheid, naar de onderwaardering van mensen in essentiële beroepen en naar onze levensstijl die de aarde doet opwarmen.

Deze tijd doet me denken aan het verhaal van de Exodus, de uittocht van het volk Israël uit Egypte. Zij waren slaaf in Egypte, werden bevrijd, en gingen op weg naar het beloofde land. Dat werden 40 jaren in de woestijn waarin het volk vaak verlangde terug naar de oude wereld, naar de vleespotten van Egypte.

In deze algemene beschouwingen in Corona- of woestijntijd vraagt de ChristenUnie zich af of deze crisis niet het moment moet zijn om cruciale wissels om te zetten. Om rust in te bouwen, om aandacht te geven aan wat echt telt.

Als we kijken naar deze begroting, dan worden die wissels nog niet omgezet. We zien vooral maatregelen en investeringen die passen bij het oude. Bij een economie die is gebaseerd op groei. Het college stelt bijvoorbeeld dat ze koersvast inzet op het vergroten van het verdienvermogen. Om zó de sociale voorzieningen in de stad in stand te houden en verbondenheid te versterken. In die volgorde. Dat is het mantra: eerst (meer) geld verdienen, dan kunnen we voorzieningen in stand houden. Dit spoor van het neo-liberale ideaal – dat alles vanzelf goed komt als de markt de ruimte krijgt moeten we verlaten.

Nu is het lastig wissels om te zetten als er structureel geen ruimte is in de begroting. Maar gelukkig bieden de Eneco miljoenen nu een kans om iets extra's te doen. In deze begroting wordt voorgesteld om 10 miljoen uit te geven. We vinden in de voorstellen voor elke wethouder wel iets van zijn/haar gading. Het is mooi dat er niet alleen wordt ingezet op economie, maar ook op het welbevinden van Delftenaren. Toch twijfelt de ChristenUnie of we zo snel al 10 miljoen euro moeten uitgeven. Wat is de afweging van het college geweest?

We missen een stuk verantwoording waarom deze keuzes voor deze bedragen in deze tijd de juiste prioriteiten zijn. En we zien vooral een voortzetting van het beleid zoals het er al lag. De vraag is ook: Is het geld gereserveerd en gaan we als Raad nog over de plannen praten? Of ligt het hierbij vast?

De cruciale vraag is hoe duurzaam de veranderingen zijn die we hiermee teweegbrengen? De Global Goals helpen ons in het streven naar een rechtvaardige wereld; ze vormen een mondiaal kompas. We zijn blij dat dit college dit kompas wil gebruiken. Maar onze oprechte vraag aan het college is wat het werken met deze Global Goals heeft veranderd in de keuzes die gemaakt zijn. Welk budget in de begroting of de voorgestelde investeringen was niet vrijgemaakt als we dit kompas niet hadden gehad?

Wat de CU betreft gaan we aandacht geven aan wat echt telt. En investeren we 1. in Zorg voor elkaar, gaan we 2. van een focus op economische groei naar een samenleving die bloeit en maken we 3. keuzes die goed zijn voor de schepping.

1. ZORG VOOR ELKAAR

Door deze coronacrisis zien we scherper wat goed is, en wat niet deugt. We weten beter wat we belangrijk vinden en wat niet.

Deze crisis legt bloot hoeveel personeel er nodig is in de zorg. Maar laat ook zien hoeveel mensen bereid zijn voor elkaar te zorgen. Door talloze professionals werd en wordt in onze stad dagelijks met veel passie gewerkt, zetten talloze vrijwilligers zich in en doen mantelzorgers hun onschatbare werk. Maar dit is zwaar. Zeker waar we zien dat een toenemend aantal mensen met onbegrepen gedrag in onze samenleving zich moeten handhaven. We delen de oproep van de SP ten aanzien van de ggz. We zijn blij dat de crisiskaart; een wens van o.a. de CU, wordt ingevoerd.

De vraag is wel kennen we de mensen voor wie we het doen? Hebben we het over hen, of praten we alleen over een actieplan Sociaal Domein, de verzelfstandiging van Delft Support het Inkoopbureau H10 of de bestuurlijke problemen bij Perspektief. Maar ik heb geen idee hoe daklozen in onze gemeente geholpen worden. We praten over de tekorten in de jeugdzorg. Maar ik ontdekte pas dat er delfts meisje is dat ruim 2 uur rijden van huis in een instelling verblijft omdat er hier in de regio de komende zes maanden geen plek is. De vraag die we ons kunnen stellen is: Zijn we nog volksvertegenwoordigers of worden we systeemvertegenwoordigers? Beeldvorming door de raad wordt pas echt nuttig door echte ontmoetingen met de mensen voor wie we het doen. Lokale journalistiek kan helpen om de verhalen te vertellen van de mensen voor wie we het doen en of we de juiste dingen doen.

Zorg voor elkaar is essentieel, maar kost steeds meer geld. Steeds meer mensen hebben steun van de overheid nodig. Het college wil in het sociaal domein kosten besparen met 20 maatregelen.

De ChristenUnie maakt zich ook zorgen over een aantal maatregelen in het actieplan, zoals het beperken van de begeleiding. We willen dat er maatregelen genomen worden waarmee de samenleving versterkt wordt, waardoor het beroep op professionele zorg afneemt. Bijvoorbeeld door te investeren in opvoedondersteuning om jeugdzorg te voorkomen of

door het creëren van ontmoetingsplekken voor ouderen. Maar ook door maatjesprojecten of buurtgezinnen (we overwegen hier een motie over).

2. VAN GROEI NAAR BLOEI

Deze crisis legt ongelijkheid bloot. Mensen die beroepen hebben waarbij je niet thuis kunt werken, lopen meer risico ziek te worden. Mensen met een flexcontract vangen de klappen op van een de economische teruggang. Thuiszorgmedewerkers moesten zonder persoonlijke beschermingsmiddelen op pad.

Niet alleen de crisis, maar Jarenlang neoliberal beleid en ons geloof in de markt heeft de ongelijkheid van inkomens en vermogens fors vergroot. Dat maakt dat mensen zich achtergesteld, gediscrimineerd voelen. Mensen hebben – ook in deze stad – geen gelijke kansen. Het maakt uit of je wieg in de binnenstad of in de Buitenhof staat. De buurtscore kan beter worden als we dure woningen toevoegen in de buitenhof, maar we hebben de wissel pas omgezet – de investering in de onderwijs techniekketen als jongeren die geboren worden in de Buitenhof een baan hebben in de verduurzaming van onze eigen woningvoorraad of terechtkomen op de TU campus. De wissel van groei naar bloei zetten we als:

- We investeren in wat waarde heeft, maar niet winstgevend is - Winstgevende zaken pakt de markt wel op.
- We lasten eerlijk verdelen.
- Er in de stad een gezond evenwicht is tussen wonen, winkels en horeca en bedrijven
- Bedrijven niet vragen wat Delft voor hen kan doen omdat ze anders dreigen te vertrekken, maar wat ze voor Delft kunnen doen; zoals van Marken dat deed begin 20^e eeuw.
- Woningen geen winstfabrieken zijn
- En als we mensen die schulden hebben een nieuwe kans bieden.

We zijn blij met het voorstel van het college om de komende jaren in de schuldhulpverlening te investeren, maar vragen ons af of we niet meer moeten doen om juist jongeren een goede start te geven – ten opzichte van het budget dat nu wordt uitgetrokken voor hulp aan ondernemers. Deze week bleken veel gemeenten zich aan te sluiten bij een nieuwe manier van schuldhulpverlening: Collectief Schuld regelen. Gaat het college zich ook hierbij aansluiten?

Als we kloven willen verkleinen en de samenleving willen laten bloeien, is het zorgelijk dat het einde in zicht is van budgetten als GIDS, buurtsportcoaches en de aanpak van buitenhof. Hoe kijkt het college daarnaar?

De ChristenUnie wil graag dat er (vanuit de Eneco miljoenen) budget vrijmaken om initiatieven te ondersteunen die verbinding maken in de stad en uitsluiting tegen gaan; een levend kunstwerk artikel 1, zogezegd. We denken aan een subsidiegrond voor zulke initiatieven en/of een verbindingscoach voor de stad.

3. KIEZEN VOOR DE SCHEPPING

Deze crisis liet zien dat we ons gedrag wel konden veranderen; dat veel werk thuis kan en vergaderen ook digitaal kan. Files losten op. De lucht werd schoner omdat we niet meer massaal op vakantie en zakenreis gingen.

Maar de wissel is nog niet om. Er liggen grote uitdagingen op ons te wachten om onze doelstellingen van CO2-reductie te halen. AL bij de presentatie van het bestuursakkoord wees de ChristenUnie erop dat deze ambitie hoog was, maar het college geen boter bij de vis deed. In dat opzicht is het goed dat wordt voorgesteld een deel van de Enecomiljoenen te gebruiken voor de energietransitie. De vraag aan het college is of dit budget voldoende is om de doelstellingen te halen én zoveel mogelijk Delftse burgers mee te krijgen in de transitie?

Een mooie manier om mensen mee te krijgen in de verandering leek het vergroenen van de belastingen. We hebben de brief van het college hierover gezien. Graag praten we daar in de commissie over door. We zijn bij nader inzien bang dat dergelijke maatregelen uiteindelijk vooral leiden tot een voordeel voor mensen die het toch wel kunnen betalen; de Tesla Elite.

Kiezen voor de schepping is ook: goed onderhouden wat ons is toevertrouwd. In die zin staan we achter de investering voor de openbare ruimte. De vraag is wel waarom het college een daling in het streefcijfer voorstelt: het percentage dat voldoet aan kwaliteitsniveau mag dalen van 97% naar 88%?

Al met al is er geld genoeg om incidentele plannen te financieren, maar geven we wel jaarlijks meer uit dan er binnenkomt. We geloven niet in de maatregel om te bezuinigen op de Reiniging (ophalen grof vuil). En we vinden het zuur dat de afvalstoffenheffing stijgt terwijl de dienstverlening afneemt.

De CU zou naast de voorstellen van het college tot besparingen, willen suggereren dat we verbeteringen de openbare ruimte starten met tijdelijke en niet-permanente maatregelen. Bijvoorbeeld: er gaat op de Voorhofdreef geen asfalt weg. En dat we besparen op onderhoud van de Beatrixlaan door deze enkelbaans te maken en per periode te wisselen van rijstrook. Dus niet inboeten op de kwaliteit, wel op kwantiteit.

Het zijn karige tijden. Woestijntijden. Vorige week vierden de joden het loofhuttenfeest. Elk jaar bivakkeren ze zeven dagen lang in hutten op hun balkon of in de tuin. Een feest om de woestijntijd te herdenken. Dat is bijzonder. Nota bene is het een verplichting om zeven dagen vrolijk te zijn. Het is een feest waarbij men zich realiseert afhankelijk en kwetsbaar te zijn. Maar dat er een God is die er altijd bij was én is. Een feest waarbij alle maaltijden, bij voorkeur met familie en vrienden in de hut worden gevierd. Wat zou het mooi zijn als we in de toekomst met vreugde kunnen terugdenken aan de lessen die wij in deze woestijntijden hebben geleerd. Met onze geliefden om ons heen en niemand eenzaam. Daar verlang ik naar.

Ik wens het college en ons als raad Gods zegen en wijsheid toe om in deze tijden de juiste koers te houden en cruciale wissels om te zetten.